
ADB2-AV2030

Analyserapport van de werking van de ‘accords de branche’ van de 2e generatie en voorbereiding van de toekomstige overeenkomsten 2030

1. SAMENVATTING

Dit document geeft feedback over de ‘accords de branche’ van de 2e generatie (ADB2), op basis van een schriftelijke consultatie en een uitgebreide mondelinge consultatie in de vorm van 6 webinars, aangevuld met de expertise van het consortium Pirotech, Janson & Deplasse. Het heeft betrekking op de voorbereiding van een nieuwe generatie vrijwillige overeenkomsten.

Het eerste element dat wordt behandeld, betreft de vorm van de overeenkomst en de daarmee samenhangende juridische aspecten, zoals de rol van de vertegenwoordigende organisaties (federaties), het delen van de resultaten en een nieuwe benadering van "koolstofgemeenschappen".¹

De Accords de Branche zijn, in de zin van het milieuwetboek, milieuovereenkomsten tussen Wallonië en een of meerdere organisaties die ondernemingen vertegenwoordigen. Het concept van een vrijwillige overeenkomst is, eerder dan een eenzijdige relatie door middel van regelgeving, een van de punten waarover de grootste consensus bestaat.

De federaties treden op als tussenpersoon tussen de Waalse Regering, via haar bestuur, en de Waalse ondernemingen. Hierdoor zorgen zij voor een efficiënte uitvoering van de overeenkomsten. De federaties hebben tijdens de werkzaamheden de wens uitgesproken om een belangrijke rol te blijven spelen in de nieuwe generatie overeenkomsten, in het bijzonder een rol van “*stuwende kracht, coördinator en consolidator van hun sector*”. In de afgelopen jaren hebben andere dan de huidige industriële sectoren herhaaldelijk de wens geuit om aan de ADB2 deel te nemen.

Het delen van de bedrijfsresultaten zou moeten worden gehandhaafd in de vertegenwoordigende organisaties of geografische gebieden, afhankelijk van de aard van de vastgestelde synergieën. De oprichting van “koolstofgemeenschappen” zou het moeten mogelijk maken om een globale en horizontale aanpak in de energietransitie aan te bieden.

De werkzaamheden hebben zich daarna gericht op de doelstellingen en het toepassingsgebied, dat wil zeggen de CO2/energie-relaties in de klimaatambities en de aard van de verplichtingen.

Een ADB2-onderneming zet zich in om twee soms tegenstrijdige resultaten te behalen: het ene in energie en het andere in CO2. Een mogelijkheid voor verbetering zou zijn om de energie- en CO2-prestatie-indicatoren te scheiden, dat wil zeggen om de energieproductie enerzijds en het verbruik ervan anderzijds afzonderlijk te analyseren.

¹ Concept dat nog moet worden gedefinieerd in een nieuw mechanisme, maar dat geïnspireerd zou zijn door dat van de energiegemeenschap (SER of citoyenne) om te voldoen aan de specifieke behoeften, uitdagingen en het potentieel van onze bedrijven in hun koolstofarme transitie.

De Waalse politieke ambities van de Gewestelijke Beleidsverklaring roepen op om een nieuw mechanisme te creëren gebaseerd op ruimere, meer gediversifieerde doelstellingen, en om de doelgroepen te verbreden. Energie-efficiëntie, maar ook het gebruik van hernieuwbare energie, de valorisatie van acties buiten het toepassingsgebied en de valorisatie van CO2 zouden kunnen worden gezien als manieren om de broeikasgassen te verminderen.

De evolutie van het model parallel aan de veranderingen die inherent zijn aan het leven van een onderneming, via structurele correcties of conjuncturele aanpassingen, in overeenstemming met verschillende internationale regelgevingen, moet worden voortgezet.

De uitbreiding van het toepassingsgebied, met de creatie van koolstofgemeenschappen, is essentieel. De overeenkomsten mogen niet langer beperkt blijven tot het interne toepassingsgebied van de onderneming, maar moeten er buiten treden (extern toepassingsgebied), om alle initiatieven en acties van de onderneming, onder haar directe verantwoordelijkheid, te valoriseren parallel aan de ontwikkeling van nieuwe relaties in het industriële ecosysteem (symbioses, korte ketens, delen van hulpbronnen...).

In het volgende mechanisme zouden clausules kunnen worden opgenomen voor onvoorziene gebeurtenissen die nieuwe onderhandelingen over de overeenkomst mogelijk maken in geval van een wijziging van de externe omstandigheden, van economische, technische, commerciële of andere aard.

Het volgende aspect dat in het kader van de werkzaamheden werd behandeld heeft betrekking op de economische, sociale en juridische tegenhangers die nodig zijn voor het goede evenwicht van een vrijwillige overeenkomst.

De belangrijkste tegenhangers van de ADB2 beïnvloeden de energieprijzen. Dit soort tegenhanger, essentieel voor het behoud van het concurrentievermogen van ondernemingen, is echter contraproductief in termen van de inzet om de CO2-uitstoot te verminderen en energie te besparen. We moeten ons afvragen of er een verband moet worden gelegd tussen concurrentievermogen en de inzet om het verbruik en de CO2-uitstoot te verminderen.

Er werden veel obstakels geïdentificeerd voor de financiering van projecten met betrekking tot energie-efficiëntie en de vermindering van de CO2-uitstoot. Deze kunnen intrinsiek zijn aan de onderneming zelf of gerelateerd zijn aan investeringsprojecten. Het is daarom belangrijk om ondernemingen te begeleiden bij hun investeringsprojecten en aan te moedigen om tot actie over te gaan. Naast financiële stimuli moeten steunmaatregelen worden geïmplementeerd in de vorm van hulp op het gebied van kennis en toegang tot bepaalde vaardigheden.

Er zijn veel Waalse en Europese financieringsmogelijkheden om de ondernemingen te helpen. Het nieuwe mechanisme moet de communicatie en de toegang van ondernemingen tot deze financiering vergemakkelijken.

Het laatste deel van de werkzaamheden had betrekking op de elementen die nodig zijn voor het goede bestuur en de follow-up van de overeenkomst, zowel in termen van methodologie als van stuurorgaan.

De werkzaamheden bevestigen dat de methodologie van de ADB2 een kwaliteitsvolle tool is voor het opstellen van relevante energiemodellen in de tijd en het meten van de effecten van verbeteringsmaatregelen. De methodologie biedt een gemeenschappelijke structuur voor alle

ondernemingen en is in overeenstemming met de internationale normen op dit gebied. Ze helpt de autoriteiten ook om de informatie te verkrijgen die nodig is om bonussen en financiële stimuli toe te kennen en om de nationale en internationale *reportings* uit te voeren.

Het is echter belangrijk om ervoor te zorgen dat de algemene directie van de ondernemingen bij het proces van de overeenkomst wordt betrokken, zonder deze af te schrikken met al te veel technische details. Als zodanig is het Bestuurscomité, het ADB2-stuurorgaan, een ruimte voor besluitvorming en overleg tussen stakeholders. De samenstelling ervan zou kunnen worden uitgebreid om te zorgen voor meer transparantie en een betere communicatie.